

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI
 POSWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

REDAKCJA Częstochowa, II Aleja № 38, telefon № 50,

ADMINISTRACJA Częstochowa, II Aleja № 38.

Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronie 4-ej.

Cena 3 kop.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 8—9 wieczorem.

2-ga Aleja
 № 43.

TEATR „ODEON” W. Krzemińskiego (Najstarszy w Królestwie)

Od Srody 7 do Piątku 9 Grudnia (Włącznie)

Nowy artystyczny program:

Z PRZYGÓD KAPITANA BRINKENA: Napad na łódź podwodną (dramat)

Raj ziemski: Gardona (Włochy) z natury

Cwiczenia młodzieży szkolnej w Anglii (nat.)

GWOŹDZIK (dramat, w wykonaniu artystów sceny włoskiej)

Lew salonowy (komedia)

Piekielny pocisk (komiczne)

Na scenie odegrana będzie: „BZIK LITERACKI” Farsa w 1 odsłonie Reżyser W. Kisielewski.

Ceny miejsc zwykłe. — Zmiana programu w każdą środę i sobotę — Szczegóły w programach i afiszach.

II Aleja № 19, w TEATRZE MIEJSCOWYM
 Pierwszy w Częstochowie

„TEATR PARYSKI”

Od środy 7 do piątku 9 Grudnia r. b. (włącznie)

Po przyjeździe z zagranicy zaangażowaną została
 słynna Wodewilistka Warszawskich Rządowych Teatrów p. Marja SKRZYCKA

Saussoni (zdjęcia z natury) Maskarada (dramat) Emigrant (dramat) Jas na węgarach (bardzo komiczne)

Na scenie PRZYJACIEL (dramat w 1 akcie przez M. Praga) Reż. Śmiałowski,

p. Moszczyński odtańczy oryginalny murzyński taniec p. Skrzycka śpiewa solo p. Monkowski nowe kuplety,

Aktualność firmy Ganmota № 4. (natura) Mister Plumpuddig w Paryżu (bardzo komiczne)

UWAGA: Z powodu zimowego sezonu afiszy po sklepach i rozklejanych po słupach nie będzie, a takowe zastąpione będą programami w piśmie miejscowym.

Zmiana programu dwa razy w tygodniu. * Ceny miejsc zwykłe. * Szczegóły w programach. * Uwaga: Sala teatru ogrzana

Księgarnia M. LIPSKIEJ

w Częstochowie, poleca NA GWIAZDKĘ

Wielki wybór książek dla dzieci i młodzieży. — Wszystkie nowości bieżącej literatury
 zawsze na składzie! — Kalendarze do zrywania, po cenach najniższych.

NOWOŚĆ! Flakonik perfum francuskich po 25 kop. 2169

Na podarki gwiazdkowe

niezrównany wybór książek dla dzieci i młodzieży, albumów do marek i do kart,
 pamiętników, notesów, i t. p. poleca księgarnia

Antoniego EGERA Aleja I № 14

(Hotel Victoria)

Tamże karty świąteczne i Noworoczne w wielkim wyborze.
 Przedstawicielstwo kart „WISŁA” w Krakowie
 Prenumerata wszelkich pism po cenach warszawskich.

Na gwiazdkę Najprzyjemniejszą niespodzianką jest fotografia

2137

Zamówienia przyjmuje codziennie Zakład Artystyczno-Fotograficzny

Wacława Wesółowskiego

w Częstochowie, róg II Aleji i Teatralnej 26

Pijcie znakomite

PIWO z browaru Franc. BRAULIŃSKIEGO
 w Piotrkowie,

Nagrodzone złotym medalem na wystawie w Częstochowie

skład: J. PŁOMIŃSKI

w Częstochowie, Teatralna 8. Telef. Nr. 33.

Sprzedaż wszędzie.

LECZNICA

chorób zębów i jamy ustnej

M. PUCHAŁSKIEGO

w Częstochowie III Aleja, 57 wprost kościoła po Marjawi. Zarządzający lekarz
 d-ta B. MUSZYŃSKI przyjmuje
 codziennie od 9 rana do 8 wieczór

ZAWIADOMIENIE RESTAURACJA Wacława ŚWIDERSKIEGO

Aleja II Nr. 26, róg Teatralnej. Telefon

Nr 132. — I-sze piętro.

Wydaje każdodziennie Obiady od godz. 12ej do 4-tej po 40 kop. W Niedzielę

flaki po 20 kop., piwo Stryckie z beczki.

wieczorem codziennie koncert

INTERNATIONAL pod dyrekcją Jana Małeczka.

Z szacunkiem W. Świdorski.

Drukarnia

J. D. Wilkoszewskiego

wykonuje wszelkie

druki

II-ga Aleja № 38.

RYDZEWSKI i S-ka

BIURO TECHNICZNE
 W CZĘSTOCHOWIE.

Telef. Nr. 1.

KTO MA ZIMNE I WILGOTNE MIESZKANIE
 NIECH WSTAWI DO PIECA APARAT

„Wulkan”

50 procent oszczędności opału.

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD ARTYSTYCZNY RZEŹBIARSKO-KAMIENIARSKI i SZTUKATORSKI

Częstochowa, III Aleja, dom własny

KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI

Egzystuje od 1887 r. Telefon 260.

WYKONYWA RZEZBY POMNIKI, ROBOTY BUDOWLANE I KOŚCIELNE.

Fabryka posadzki cementowej na chodniki i stopni mezejkowych, oraz wszelkich wyrobów z cementu.

LOW CENY NAJPRZYSTĘPNIJSZE.

Po zastosowaniu w fabrykacji i technice piwowskiej najnowszych urządzeń i ulepszeń poleca

Browar K. SZWEDE w Częstochowie

TRWAŁE I NIEZRÓWNAWE
W SMAKU

Piwo Bawarskie, Piwo Pilzeńskie (jasne), Piwo „Fenix” (ciemne).

Sprzedaz we wszystkich handlach kolonialnych, restauracyach i piwiarniach.

Wobec ustawicznych naśladownictw etykiet butelkowych przez okoliczne browary konkurencyjne uprasza się Szanownych Odbiorców o zwracanie baczej uwagi na markę fabryczną, umieszczoną na etykietce i wypalną na korku. 2154-31-1

Emerytury robotnicze.

—x—

Cywilny departament kasacyjny senatu rządzącego postanowił, że przy określaniu odszkodowania za nieszczęśliwe wypadki, o ile nie nastąpiła zupełna utrata zdolności do pracy, za podstawę obliczenia wynagrodzenia emerytalnego przyjmować należy nie całoroczny zarobek robotnika, lecz dwie trzecie tego zarobku.

Wobec tego, że to postanowienie senatu posiada bardzo duże znaczenie dla robotników, przystąpamy tu motywy jakimi kierował się senat.

...Istotne znaczenie prawa,—czytamy w tych motywach,—ujawnia się z wniosków, któremi uzasadniony został projekt prawa z r. 18... Wnioski te nie pozostawiają wątpliwości, że przy układaniu prawa ministerjum skarbu miało na celu wprowadzenie zasady nie zupełnego, lecz tylko częściowego powetowania robotnikom tej straty materialnej, którą ponoszą przez szkodę na zdrowiu wywołaną wypadkiem. Tak samo i Rada Państwa uznawała za słuszne (pod warunkiem obciążenia właścicieli fabryk ryzykiem zawodowym) odszkodowanie robotnikom nie całej straty wywołanej przez wypadek, lecz części jej.

Celem prawa—rozumował dalej senat,—jest zapewnienie poszwankowanemu środków niezbędných do życia, innymi słowy—prawo nakazuje przedsiębiorcom wypłacać nie odszkodowanie za stratę w całym słowa tego znaczeniu, lecz tylko emeryturę. To słowo było nawet użyte w pierwotnej redakcji prawa, a dopiero potem—zastąpiono je słowem „wypłata”; istoty prawa to jednak nie zmienia.

Ta sama interpretacja wynika również—zdaniem senatu—z dosłownego brzmienia prawa,—przemówić należy, że inne interpretowanie go doprowadziłoby do tego, że niema jednej ogólnej normy przy obliczaniu odszkodowania, lecz, że przy zupełnej utracie zdolności do pracy za podstawę obliczenia emerytury bierze się dwie trzecie części zarobku; a przy niepełnej—cały zarobek”.

Takie zdecydowanie tej ważnej dla robotników sprawy przez senat dogadza interesom przemysłowców, a bardzo pogarsza położenie robotników, gdyż cały zarobek jest zwykle mały, a cóż dopiero mówić o dwóch trzecich częściach jego!

Zasługuje też na zaznaczenie, że w r. z. inny departament senatu powziął uchwałę wprost przeciwną t. j. że właśnie na podstawie obliczenia odszkodowania przyjmować należy nie dwie trzecie, lecz cały zarobek robotnika.

Dochody Królestwa Polskiego

Wobec zamierzonego do wprowadzenia podatku dochodowego ministerjum skarbu, gromadząc materiał statystyczny, potrzebny do obliczenia, ile w przybliżeniu może wpłynąć z tego podatku zebrano przez urzędy podatkowe itp. również i dane zdolności zarobkowej Królestwa Polskiego. Dane te, jak zaznacza ministerjum nie są ściśle, a tylko teoretycznie zbliżone do rzeczywistości; nie obejmują przytem zarobkowości wszystkich ludności Królestwa, lecz tych tylko osób, których zarobek przewyższa rb. 1000 rocznie, od którego sumy rozpocznie się opodatkowanie. Według danych ministerjum, dochód w Królestwie Polskiem od majątków ziemskich, czyli dochód właścicieli ziemskich wynosi rb. 30,300,000 rocznie czyli 7,3 proc.; dochód z nieruchomości miejskich, czyli właścicieli domów wynosi rb. 27,800,000 czyli 10,1 proc. dochód fabrykantów i właścicieli zakładów przemysłowych wynosi rb. 67,000,000 czyli 7,8 proc., dochód kapitalistów i rentierów wynosi rb. 37,000,000 czyli 10,9 proc.; dochód wreszcie ludzi pracujących oraz uprawiających zawody wywołone itd. wynosi rb. 58,000,000 czyli 7,7 proc. Ogólny zaś dochód ludności Królestwa, jaki podlegnie opodatkowaniu, wynosi razem 220,900,000 rb. rocznie.

Statystyka ministerjalna uwzględnia Królestwo Polskie na czwartym miejscu. Pierwsze zajmuje dzielnica (t. zw. rejon),

petersburska, której ogólny dochód zarobkowy wynosi rb. 488,000,000 rocznie dzielnica środkowa przemysłowa (moskiewska)—489,800,000 rb., południowa—rb. 345,400,000 i Królestwo Połskie rb. 220,900,000. Według danych ministerjalnych cyfry powyższe zmieniają się jeszcze, ponieważ, nie włączono do nich jeszcze wielu przedsiębiorstw, jak teatry, kluby, żegluga zagraniczna, lecznic prywatnych szkół, bibliotek, księgarń, dzienników itp.

Wyznanie wiary Tolstoja.

Tłom. przez Klarę Kwaśniewską.

(Korespond. z Paryża).

—x—

Malarz historyczny i portrecista Jan Styka posiada szereg przez siebie malowanych podobizn Tolstoja w różnych pozach. Obecnie urządził on wystawę tych obrazów w Paryżu—w związku artystów malarzy przy ul. LaFitte. — Ze zgąsłym myślicielem z Jasnej-Polany łączy Stykę od lat wielu przyjaźne stosunki, podtrzymywane częstą wymianą listów.

Jeden list Tolstoja do Styki, datowany w sierpniu roku zeszłego—zawiera rodzaj wyznania wiary wielkiego myśliciela,—należy ono do bardzo zajmujących.

„Dzięki grzeczności naszego znanego malarza udało mi się przepisać odpowiedź, którą Tolstoj przysłał w języku francuskim.

„Sądzę, że zarzut, który mi pan czyni, że wierzę tylko w Ewangelię—nie jest zupełnie trafny.—Pyta się pan, czy ja rzeczywiście wierzę, iż każdy człowiek oświecony nie posiada innej drogi do ulepszenia się—jak Ewangelia.—Nie jest to absolutnem moim przekonaniem.—Nauka Chrystusa jest dla mnie niczem innym, jak jedną z wielkich doktryn, które przejęliśmy od assyryjskiej, żydowskiej, indyjskiej, chińskiej i greckiej starożytności. Wielka idea Chrystusa, wiara,—właściwie miłość bliźniego, bez wyjątków, jest wygłaszana w różnych odmiannach przez Buddę, Konfucjusza, Sokratesa, Platona, Epikteta, Marka i innych modniejszych jak: Pa-

skala, Rousseau, Kanta, Emersona i wielu innych.

Religijna i moralna prawda—jest wszędzie jednakowa. Staram się przyswoić sobie wiarę, gdzie ją tylko znajduję—bez wyróżniania wiary chrześcijańskiej. Jeżeli mnie doktryna Chrystusa więcej zajmowała,—było to z tej racji, że urodziłem się pomiędzy chrześcijanami i żyłem pośród nich;—po drugie, doświadczałem uczty, oswożdzałem prawdziwą doktrynę od falsyfikatów, które kościoły z niej czynią”.

Styka odwiedzał często Tolstoja w Jasnej Polanie. Robił dużo szkiców. Opowiada on, że nie mógł się dosyć napatrzeć jasno-niebieskim oczom Tolstoja,—każde spojrzenie zmieniało wyraz twarzy tego patriarchy,—można było 20 portretów Tolstoja namalować,—na każdym widniałby inny nowy odłask tej wielkiej duszy!

Zebrań nadzwyczajne Stow. „Obrona“.

Wczoraj około godziny 2 po południu w lokalu Stowarzyszenia Rzemieślniczno-Przemysłowego w Alei I-jej nr. 9 rozpoczęło się zwołane na zasadzie § 28 Ustawy (na skutek piśmiennego żądania 48-miu członków) nadzwyczajne ogólne zebranie stowarzyszonych. Porządek obrad opiewał: 1. Wybór przewodniczącego zebrania, 2. rozpoznanie wniosku podpisanego przez stowarzyszonych z dnia 15 listopada rb. (skarga na zarząd o wydalenie jednego z pracowników), 3. wybór członków zarządu z powodu złożenia przez nich mandatów. Zebranie otworzył prezes zarządu p. Wareński, poczem na przewodniczącego zebrania powołano jedynym głosem redaktora naszego „Gońca Częst.” p. Fr. J. Galińskiego, ten zaś zaprosił na asessorów pp. Orła i R. Pruszkowskiego; tem ostatni trzymał pióro.

Po odczytaniu przez przewodniczącego oryginalnego tekstu wniosku, wymienionego w punkcie 2-gim porządku dziennego, zebranie przeszło do rozpoznania tej sprawy. Wezwani do przedstawienia motywoów swej skargi, podpisani na niej, a obecni na zebraniu człon-

nie przynajmniej? Wszak jedziesz zemną do Celiny,—czy nie?

—Naturalnie, że nie. Wymówię się od tych zaprosin. Na przyszłość każde z nas może iść swoją drogą, oglądając się tylko na siebie. Sprzykrzyła mi się już moja śmieszna rola; wcale nie życzę sobie spędzić reszty mego życia na przypatrywaniu się twoim pozeganiom z kochankami.

—Miarkuj twoje słowa!—przerwała hamując się.

—Dlaczego? Czy możesz zaprzeczyć, że cię kocha? że ci to wyznał przed chwilą... i wiele jeszcze innych rzeczy?—zawołał uniesiony gwałtownością.

—Choćby tak było nawet, to nie masz prawa przemawiać do mnie w ten sposób! Nie mogłam zapobiedz temu nieszczęściu. Nie było w tem mojej winy.

—Rozumie się; każda kobieta tak mówi. Ale mniejsza o to; to tylko chciałem ci powiedzieć; że na przyszłość przestanę ci dokuczać moją obecnością.—Jutro towarzyszyć będę Celinie i tobie do Londynu, a stamtąd pajądę do Paryża lub gdzie mnie oczy poniosą.

—Bardzo wygodnie urządziłeś sobie życie. A cóż się zemną stanie?

—Możesz sobie jechać gdzie ci się podoba. Masz falangę nowych przyjaciół, z których każdy będzie się czuł zaszczytnym, jeżeli królowa sezonu raczy nawiedzić dom jego — rzekł z tłumioną goryczą.—jak cię znudzi jeździć

On cętnął się w tył, jakby był otrzymany policzek. Twarz jego z demonicznie sznyderkiej stała się naraz posępną i przygnębioną; zdawało się, że w jednej chwili pozółkł i postarzał. Zniechęcony opuścił się na fotel i wsparłszy głowę o dłoń rzekł:

—Dość już mam tego wszystkiego.

—Czyli poprostu, że dość już masz mojej osoby? — podchwyciła z uniesieniem.

—Wytłomacz to sobie jak ci się podoba, ale raz trzeba koniec położyć temu wszystkiemu. Ty się czujesz nieszczęśliwą zemną—a i ja... dodał zawałszy się nieco — i ja, nie czuję się szczęśliwym z tobą. Trzeba nam przejść do jakiegoś rozwiązania.

—Chcesz powiedzieć zapewne: do separacji.—Zacisnęła usta, walcząc z całych sił ze łzami, które gwałtem cisnęły jej się do oczu. Stała przed nim, drżąca, oburzona, złołata, jednak tak piękną w niemej rozpaczyci swojej, że unikał spojrzeć na nią, aby nie ochłonił z gniewu.

—W każdym razie nie do jawnej separacji—rzekł.—Na miły Bóg, nie dałajmy więcej powodów do plotek. Jakkolwiek poczytujesz mnie za tyra- — dodał marszcząc się nieco — radzym bądźco bądź uniknąć głównie skandalu. Nie widzę jednak powodu, abymy mieli drażnić się bezustannie temi scenami i narzucać jedno drugiemu swoją obecność.

—Ale jakże temu zapobiedz, na ra-

—Wynajmij dom, lub jak będziesz potrzebowała, abym cię wybałwił z nowego jakiego kłopotu, to możesz napisać do mnie parę słów, a stawię się na twoje wezwanie.

I dotrzymał słowa. Nazajutrz odwiózł ją do miasta, wsadził do pociągu i obojętnie pozegnął z nią na dworcu. Celina zrazu zdziwiona tem była ale pocieszyła się myślą, że oddalenie bywa nieraz skutecznem lekarstwem na choroby tego rodzaju.

XX.

Przez następne sześć tygodni, Ella żadnej wiadomości nie otrzymała od męża. Nie wiedziała nawet, w których stronach się obraca. Tymczasem nastąpiła wiosna, promienna i uśmiechnięta, a zimowe zawieje poszły w niepamięć wraz z pierwszym podmuchem ciepłego wiatru, który rozchylił zielone pączki drzew parku i polnych pierwiosnków. Goście pani Verulam zjechałi się w komplecie, a pałac Grangemore napelniał się wesołością i gwarem.

Pewnego dnia, Ella ubrana już do obiadu, zeszła na dół smutnie usposobiona jak zwykle, i nie czując skłonności do rozmowy, skierowała się do małego saloniku, przylegającego do wielkiej sali. Uroda jej wiele zyskiwała z dniem każdym.

d. c. n.

97)

Bez rozwodu.

Powieść z angielskiego

w przekładzie bar. Z. Hartinghowej.

—Winszuję ci, że twój zdrowy rozsądek ostrzegł cię od sromotnej ucieczki z nim...

Elli dłoń zadrzała nieco, ale ona stała w miejscu.

—Nie wątpię, że masz się w tej chwili za najszczęśliwszą kobietę pod słońcem—ciągnął dalej lekceważąco—ale czy to warto, pytam, wylewać takie potoki łez? Strata podobnego kochanka może zaiste rozkrwawić tak czule serce jak twoje; ale oświesz się z tem powoli! I wierz mi, że jakkolwiek nudnem i prozaicznym wyda ci się przykładne, małżeńskie pożywie z mną, w porównaniu z świetną karierą, jaką on ci ofiarował, jednak cnota twoja optaci ci się w ciągu całego życia.

Jeżeli sądził, że wybuchnie oburzeniem na te słowa tak dotkliwie raniące, to się bardzo omylił: otarła tylko tyłki i dumny, szlachetnym ruchem odrzuciła w tył głowę. Podeszła parę kroków ku niemu i patrząc mu prosto w oczy, patającym wrokiem, rzekła dobitnym głosem:

—Jesteś tyranem.

WZOREM LAT POPRZEDNICH
w dniu 18 Grudnia r. b. wydajemy n. b. wydajemy w zniżce
ważne dla Pp. kupców!

kowie pozostawili jej uzasadnienie panu Ostrowskiemu, o którego chodziło. Ten oświadczył sprawę ze swej strony, uważając, że formalnego wymownienia nie otrzymał, gdyż wymówienie ustne było zwarunkowane dalszym prowadzeniem własnego interesu przez pana O. Ten interes swój odstąpił osobie trzeciej (p. Szymańskiemu), o czym również ustnie jednego z członków Zarządu zawiadomił, i uważał, że tem samem wymówienie upada, a on na posadzie nadal pozostaje.

Na to odpowiadał prezes zarządu p. Wąreński, dowodząc, że p. Ostrowski dotychczas interesem swym się zajmuje, czyniąc konkurencję „Obrońce”. Zabielał potem wielokrotnie głos w tej sprawie pp. Jaskiewicz, Szymański, Makowski, Woźnicki, Kosmowski, Michotek, Jurakowski, Kanceler, Szymański i inni. Szło o wypowiedzenie się ogólnego zebrania, czy postąpienie zarządu względem p. O. akceptując i uważa go za zwolnionego, czy też chce zmienić decyzję, tem samem przyjąć dymisję zarządu.

Kulminacyjnym punktem zebrania było gorące przemówienie ks. Jakowskiego, który powołując się na historycznie zabudowane precedensy *liberum veto*, kategorycznie dowiódł, że angażowanie i uwalnianie pracowników jest atrybucją zarządu, do której nikt mieszać się nie ma prawa; jeżeli pracownik jest pokrzywdzony—może się udać do sądów karnych lub polubownych, ale nie zwolnionych ogólnego zebrania. Zwolnienie więc pracowników dla nienaruszenia powagi zarządu pozostać nie może.

Wystąpił również energicznie mówca przeciwko obawie prezesa zarządu przed wycofaniem natychmiastowym znacznych wkładów w razie zmiany osobistego składu zarządu, i po wyjaśnieniu p. Wąreńskiego zażądał wciągnięcia do protokołu protestu — przeciwko zaciąganiu przez zarząd „Obrońcy” pożyczek z wymownieniem natychmiastowym (à vista). Bezsronnie przemówienie ks. Jakowskiego pokryło hucznyimi oklaskami.

Po zyciem i pełnem treści [fachowej przemówieniu p. Sławadzkiego nastąpiły krótkie, lecz sprawę wyjaśniające wymiany zdań w kwestjach formalnych: czy pracowników „Obrońcy” obowiązują jakikolwiek regulamin ogólny, czy wymownienie omawiane było ustne, czy piśmienne i t. d. Okazało się, że wymownienie to było protokółarne, na co pan Sławadzki zażądał odczytania odpowiedniego protokołu z dnia 20 lipca, postanawiającego usunięcie pracownika — protokół ten odczytano i wobec załatwienia kwestii spornej w postaci punktu 2-go porządku dziennego przewodniczący podał pod głosowanie wniosek, streszczony w słowach: „Nadzwyżajnie zebranie ogólne uchwała wotum ufnosci dla zarządu dotychczasowego z pozostawieniem nadal normalnego biegu interesów, co, wciągając do protokołu, tem samem daje satysfakcję zarządowi za niewłaściwe zachowanie się niektórych członków stowarzyszenia”.

Wniosek ten, pomimo protestu jednego z członków zarządu—został jednogłośnie przyjęty i zebranie o godz. 5-jej po południu ukończyło pracę.

Cz. H.

KRONIKA.

o. Pius.

Obiegając po mieście pogłoski, jakoby o. Pius Przedździecki do Częstochowy już powrócił i bawił obecnie na Jasnej Górze, są zgola fałszywe, gdyż o. Pius może tu powrócić dopiero po ukończeniu kary w klasztorze reformackim we Włocławku.

Niezatwierdzenie.

Zrzeczenie się godności wizytatora klasztorów przez ks. pr. Stopierzyńskiego, jak się dowiadujemy, nie uzyskało zatwierdzenia władzy wyższej aż do ukończenia sprawy jasnogórskiej.

Maccoch przed sądem.

Jsk się dowiadujemy z Piotrkowa, sprawa Maccocha ze względu na nie tak wczesne zakończenie śledztwa sądowego będzie prawdopodobnie dopiero w jesieni roku przyszłego.

— Nabożeństwa w klasztorze na Jasnej Górze.

Wczoraj, jako w dzień Narodzenia Najświętszej Maryi Panny, w klasztorze

Jasnogórskim, o godzinie 10 i pół rano została odprawiona przed Cudownym Obrazem msza św., którą celebrował, w asystencji wszystkich oo. paulinów o. Aleksy, o godzinie zaś 3 i pół po poł. niespory z wystawieniem Najświętszego Sakramentu, po których odbyła się procesja wewnątrz klasztoru.

— W kościółku Imienia Maryi.

W dniu wczorajszym jako w święto Niepokalanego Poczęcia N. Maryi Panny w kościółku Imienia Maryi po zwykłych trzech szkolnych nabożeństwach wysłała uroczysta suma, którą celebrował ks. jubilat kanonik W. Śniugurski. Kazanie podniosło, zastosowane do chwili, do publicki szczerze wypełniającej świątynię wygłosił ks. prefekt Bonaventura Mieller. Uroczyste niespory zakończyły uroczystość. Młodzież gimnazjalna przystępowała w tym dniu do Komunii św. Przy tej sposobności rano wygłoszone zostały dwie nauki.

— Kwesta na budowę kościoła św. Rodziny.

W dniu dzisiejszym od południa księza z parafii św. Zygmunta będą zbierali składki na dalszą budowę kościoła św. Rodziny—w mieszkaniach domów w ul. Teatralnej.

Informacje.

— Obwieszczenie podatkowe.

Na słupach ogłoszeniowych w naszym mieście zostały rozlepione obwieszczenie inspektora podatkowego pow. częstochowskiego, w którym ten zawiadamia, że, na zasadzie instrukcji, zatwierdzonej przez ministra finansów 14—28 października r. b., o sposobie dokonania wyborów na członka urzędu miejskiego do spraw państwowego podatku od nieruchomości, w m. Częstochowie odbędą się wybory takiego członka. Dla tego też inspektor zwołuje wszystkich właścicieli nieruchomości w m. Częstochowie i przedmieściach tego miasta (Zawodzie, Parkitka, Częstochówka i Kule), jak również kolonij, znajdujących się w pasie miejskim, mianowicie wsi Stradomia, Zaczisa, Wójstowa Częstochowy, gm. Grabówka i wsi Raków, Ostatni-Grosz, Dąbie i Poczekaj, gm. Huta-Stara, oraz miejscowości: część Lisińca, czworoboku ul. Ciemnej z kosszarami Zawady i ogrodą Jastrzębskiego, mityna Horowicza, fabryki Helmana, Marysia i Sachalinu, fol. Junga i browaru Bór, —zwołuje ich na 16 grudnia r. b. na godz. 10 rano, do magistratu celem dokonania wybor członków.

— Esperanto na kolejach austriackich.

Przed kilku tygodniami austriackie ministerjum kolejowe rozesało okólnik do wszystkich dyrekcji kolejowych z poleceniem uczenia się języka Esperanto, szczególnie przez służbę ruchu. Do okólnika tego dołączono podręcznik do nauki.

— Domieszki do chleba.

Chleb we Francji nie należy w niektórych okolicach do pokarmów zupełnie higienicznych. Oto dodają do niego talk w dosyć znacznym stosunku. Talk, który jest względnie ciężki i niestrawny, działa na błonę śluzową dróg pokarmowych pobudzająco: chleb wydaje się bardzo smaczny i chciałoby go się jeść coraz więcej, podobnie piwu słonemu, które by się piło ciągle. Również piekarze dodają ałun i sodę, które przyciągają wilgoć, zaś siarczan cynku, aby chleb nie czerstwał. Jest to rzecz pewną, że gdy chleb nie czerstwieje przez parę dni, to w nim napewno jest jakiś szkodliwy dodatek. Dlatego znowu, aby zaoszczędzić drożdży i nadać pieczywu pożądaną przyjemność, gdy towarzyszem jest strą, sęchła mąka—dodają koperwasu miedzianego.

To się dzieje we Francji. U nas wiemy wszyscy, spotykamy się w pieczywie ze szkłem, muchami, sznurkami, węglami, ale niechże laboranci piekarniani nie naśladować swolch kolegów francuskich.

— Fabryka jedwabiu sztucznego.

Pierwsza w kraju fabryka jedwabiu sztucznego miała jak wiadomo, powstać u nas w Częstochowie. Inaczej jednak sprawy zostały pokierowane i założono ją w Tomaszowie Rawskim, od początku roku bieżącego rozpoczęta została budowa i tylko nieprzewidziane trudności różnorodnej, sprawiły, że towar w tej fabryce wyrobiony dopiero na wiosnę 1911 r. ukaże się—jak nas zapewniali—na rynku handlowym.

Fabryka tomaszowska jest związana z największą fabryką belgijską tego rodzaju, istniejącą w Tubize i produkującą 500,000 kilo jedwabiu sztucznego ro-

cznie. Ten bliski stosunek fabryki tomaszowskiej z pierwszorzędną fabryką zagraniczną, zapewnia jej kierownictwo doskonałych i doświadczonych specjalistów.

Specjalistami tymi, tak w dziedzinie technicznej, chemicznej, jako też administracyjnej, są polacy.

Kapitał zakładowy wynosi 3 miliony franków i zebrany jest w kraju.

Fabryka ma zamiar wyrabiać 600 kilo jedwabiu sztucznego dziennie i ma zapewnione zapotrzebowanie dla fabryk koronek. pasmanterji i t. p., do czego jedwab sztuczny doskonale się nadaje, jak również wszędzie, gdzie wchodzi może jako wątek, gdyż jako osnowa, nie przedstawia podobno dostatecznej wytrzymałości.

Z życia robotniczego.

— „Św. Cecylja” w „Częstochowiance”.

Jutro dnia 10 bież. mies. w sali teatralnej przy fabryce „Częstochowianka” na Blesznie urządzona będzie z okazji p. święta św. Cecylii, patronki muzyki—zabawa z przeznaczaniem dochodu na korzyść członków orkiestry.

Ze zabawa będzie miła—daje gwarancję tradycją, związana z wszystkimi zebraniem w „Częstochowiance”; ze będzie pod względem artystycznym na właściwym poziomie—można być pewnym, znając batutę dyr. p. Neussera; ze będzie liczną i da beneficentom dobre rezultaty materialne nie można i wątpić bo na to zbyt znana jest w całym mieście orkiestra „Częstochowianki”, tak chętna zawsze do udziału na wszelkie cele społeczne i filantropijne.

— Z teatru w Stowarzyszeniu Robotników Chrześcijan.

W sympatycznej sali Stow. Robotników Chrześcijan przy ul. Krakowskiej nie było wczoraj zbyt pełno, jednak nastroj, jak zawsze, był wysoce miły i bawiono się znakomicie.

Na scenie dawano już powtórnie 6 aktową sztukę p. t. „Szewczyk w Warszawie” w wykonaniu zgranych z sobą amatorów, którzy z zadania wywiązywali się naogół zadawalająco. [Niekiedy przy wykonawców ról głównych dali typy wykończone nie pozostawiające nic do życzenia, naprzykład pp.: Kempijski w tytułowej roli szewczaka, Matyszkiewicz jako Jaenty, Juraszek w roli zdyka Szyncera i inni.

Przedstawienie w sali Stowarzyszenia stanowi zawsze pełną miłych wrażeń rozrywkę.

Zebrania i zabawy.

— Zebranie Tow. Ogrodniczego.

W niedzielę dnia 11 bm. o godz. 4 po południu w lokalu Towarzystwa przy sklepie, Aleja 2-ga nr. 25, odbędzie się miesięczne zebranie członków Towarzystwa z następującym porządkiem dziennym:

1. Sprawozdanie z działalności sklepu.
2. Sprawozdanie Zarządu Towarzystwa z wycieczki do Kruszyn, 3. Pogadanka p. W. Wojciechowskiego, 4. Wolne wnioski.

— Ysaye w Częstochowie.

Zarząd Tow. „Lira”, na wiadomość, że znakomity skrzypek Eugeniusz Ysaye, przed wyjazdem do Ameryki koncertuje dzisiaj w Filharmonji, delegował jednego z członków Zarządu do Warszawy celem sprawozdania Ysaye'a na niedzielę do Częstochowy, asygnując niebywa-

łe na nasze stosunki kilkuset rublowe honorarium. Warunkowe zapisy na bilety w cenie od 1 rb. 50 kop. do 5 rb. przyjmuje p. Z. Stiller II Aleja nr. 28.

— Oszustwa ze złotem.

Ku przestrodze szczególnie ludzi ubogich ze sfery robotniczej i rzemieślniczej notujemy fakty, które od pewnego czasu zdarzają się bez przerwy na Nowym i Starym rynku w ulicach Warszawskiej i Krakowskiej a nawet w samym środku miasta bo w Alejach i przed dworcem kolei Wiedeńskiej.

Szczególniej bogate żniwo zbierając oszuści w dni targowe: we wtorki i piątki przed kościołem św. Zygmunta. Wczoraj człowiek o minie dobroduszej uzcziwego robotnika podsełd na rogu Rynku i ul. Prostej do p. Pelagji Świąteckiej, proponując jej nabycie złotego zegarka mekiego za 15 rb. Pani S., choć jej zegarek był niepotrzebny wzruszona wrzekomą niedolą zubozałego majstra, sprzedającą, jak twierdził, drogą po ojcu pamiętkę, dała za nią rb. 12 i. przekonała się niebawem, że nie złoto kupiła, lecz tombak. A oszust był już daleko... i tam sprzedawał pierścionek. Na szczęście trafił na chwilę targu przechodzący Krakowską ulicą uczciwy i znający sprawki oszusta, przechodzeń, który dobijającego targu nabywcy ostrzegł, a oszusta chciał oddać w ręce policji.

Policja jednak była daleko a łotrzyk miał dobre nogi, więc przepadł w tłumie.

— Przemysłnictwo.

Na komorze Herbskiej zatrzymano mieszkankę wsi Grabastów, gm. Gorzkowice, w pow. piotrkowskim, Ewę, córkę Karola Klimkę, za znalezione przy niej przedmioty, pochodzące z zagranicy skazano ją na zapłacenie 25 rb. kary.

Ruch wydawniczy.

— Wydawnictwa Gwiazdkowe.

Ruchliwa księgarnia A. Egera nadała nam katalog wydawnictw gwiazdkowych, będących w niej do nabycia. Katalog wydany nakładem księgniarni Gebethnera & Wolffa, zawiera rozumowany spis nowości w dziedzinie książek dla dzieci i młodzieży, a więc opowiadań historycznych i powieści podróżniczych, utworów obyczajowych i moralnych popularno-naukowych i przyrodniczych. Mamy tu: Bełż, Brzezińskiego, Bukowiecką, Chrzęszcowską, Dygasifskiego, Gawalewicza, Gomulickiego, Morawską, Niewiadomską, Przyborowskiego, Świdarską, Teresę Jadrzewic, Urbanowską, Umieńskiego, Warnkównę, Weryho i Zaleską. Są to rzeczy oryginalne, prócz których znajdują się duży wybór tłumaczeń z Amicisa, Lauriego, Grimmów i in. Wogóle dobór bogaty.

Z Noworodomska.

— Z Tow. Muzycznego.

Powoli ale wytrwale rozwija się praca w naszym Tow. Muzycznym. I nie ustanie ona tak prędko, gdy, naturalnie nie ustanie regularne uczęszczanie członków na lekcje zbitowe do swej instytucji i terminowe wpłacanie składek na jej potrzeby.

Ale tego nie należy się spodziewać, gdy prezesem Towarzystwa został pan Jan Hussarzewski i sekretarzem p. Bo-

Podziękowanie

Wszystkim znajomym i przyjaciółom, którzy oddali ostatnią posługę drogim nam zwłokom

ś. p. Florjana Kieslicha

jak również cechowi Murarskiemu i Jasnogórskiemu, ks. Mężnkiemu, a wszczególności Częstochowskiej Straży Ogniowej Ochotniczej składa serdeczne „Bóg zapłać”

Rodzina.

Szanownemu Duchowieństwu ks. prefektowi Nowickiemu, ks. Beniasiewiczowi, a także dyrektorowi p. Bagińskiemu i p.p. Profesorom, Przyjaciółom, Kolegom, a wszczególności z klasy IV, V i VI zmarłego naszego syna ś. p.

Władysława Grygosińskiego

i wszystkim, którzy wzięli udział w pogrzebie jego, składamy serdeczne „Bóg zapłać”

Rodzice

recki. Oni umieją dodać ducha członkom, ożywić pracę, uczynić ją zajmującą, przykuć i rozmiłować do niej członków.

Niemniejsze wyrazić należy uznanie samym członkom, że rozumieją intencje swych przewodników, mianowicie z jakiego one źródła płyną i rozumiejąc to sami do tej pracy się garną, dodając jeden drugiemu otuchy do wytrwałości w niej, aby tylko to, co się stworzyło nie rozchwiało się i nie runęło.

A jeżeli panuje jeszcze lekkie wrzenie wśród członków, to ustanie ono niedługo, gdyż zarząd zastosuje się do życzeń swych członków, życzeń, które niejako przez usta wszystkich wyraził p. T. Kuberski, mówiąc, aby każdy, bez względu na zajmowane stanowisko miał prawo zapisać się na członka Tow. Muzycznego.

się koncert w połączeniu z przedstawieniem amatorskim, w „Domu ludowym” w Zawierciu.

Dział koncertowy wypełniony został przez warszawskie tow. śpiewacze „Echo” z p. Godeckim na czele i sosnowieckie koło miłośników sztuki.

Dział teatralny objęli amatorzy miejscowi, wystawiając na scenie komedijkę „Jeden z nas musi się ożenić”.

Po tych występach urządzona była kolacja dla przybyłych gości z Warszawy i Sosnowca, która przeciągnęła się do rana.

Inicjatorem tego wieczoru był pan Gąsiewski prezes Tow. „Jedność” w Zawierciu.

TELEGRAMY

A k r.

Zawiercie.

Wieczór sobotni.

W sobotę, dnia 3 b. m., staraniem Tow. „Jedność” D. Z. W. W., odbył

Z Dumy.

Petersburg 8. Na posiedzeniu Dumy po dłuższej dyskusji uchwalono § 12 ustawy o szkołach początkowych. Paragraf ten ustanawia nauczanie obowią-

kowe i kary za nieposyłanie do szkoły dzieci od lat 8 do 11-tu.

Petersburg 8. Prezesem frakcji państwowej wybrano 74-u głosami przeciw 26 Rodziankę.

Petersburg 8. Prezes Dumy państwowej otrzymał od prezesa skupczyny czarnogórskiej depeszę kondolencyjną z powodu zgonu Tolstoja.

Katastrofy na morzu.

Tanger 8. Na południu od przyładku Spariel zatonał okręt włoski. Na zachód od Ceuty—zatonał okręt angielski.

Bomba.

Barcelona 8. Wieczorem nastąpił gwałtowny wybuch bomby na placu Królewskim, wyrządzając bardzo znaczne szkody materialne, obojętne jednak bez ofiar w ludziach. Człowieka, który podziurzył bombę, aresztowano. Jest to członek komitetu strajkowego Związku robotników w metalu.

Rozbicie się pociągu.

Kijów 8. Pociąg towarowy, idący do Równego, rozbił się z powodu pęknięcia obręczy na kole. Cztery wagony strzaskane. Nadkonduktor ciężko ranny.

Fosfatyna Faliera,

przyjemny pokarm, najodpowiedniejszy dla dzieci od 6 miesięcy do 10 lat—zwłaszcza w czasie odłączania od piersi i w okresie rośnięcia. Ułatwia ząbkowanie i zapewnia prawidłowy rozwój kości.—Sprzedaż w składach aptecznych i aptekach. Wystrzegać się bezwartościowych naśladownictw.

Przyjmę 2 lub 4 stołowników, z noclegami lub bez. Zgłaszać się: ul. Siedmiu Kamienic Nr. 9 m. 13.

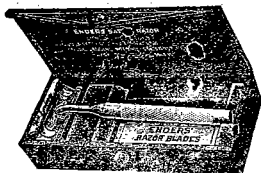
Z powodu zwinięcia Magazynu Bławatnego

Bernarda Lewina

Wysprzedaż po cenie niżej kosztu. Materiały wełniane, bawełniane, jedwabne. Welwety Angielskie i krajowe. Firanki, portjery, dywany, chodniki Linoleum, ceraty i pokrycia meblowe, kołdry bajowe, aksamitowe i Sławuckie. Kanausy czarne i kolorowe od 45 k. za łok.

Całkowite urządzenie sklepowe do sprzedania od 1 Kwietnia 1911 r.

Częstochowa I-sza Aleja Nr. 14. Telefon № 151.

„ENDERS”

Najlepsza amerykańska maszynka do golenia fabryki

Simmons Hardware Company w New Jorku

Z nożami z najlepszej stali, ręcznie kute, przewyższając swoim bezpieczeństwem i dobrocią, wszystkie droższe na kuli ziemskiej maszynki do golenia. Kto się raz ogolił maszynką ENDERS A, ten nie weźmie innej do ręki.

MILJONY W UŻYCIU.

Wyłączne przedstawicielstwo na Częstochowie i okolice, posiada Zakład Optyczny

Karola Soczek

CZĘSTOCHOWA, II Aleja Nr. 16.

Cena aparatu 3 rub. 80 kop.—Porto 50 kop.—Zawsze na składzie w wielkim wyborze wszelkie artykuły optyczne i elektro-techniczne w najlepszym gatunku.

Z kostiumy za 5 rb. 25 k. 2 odenki kostjumowe zimowe lub wiosenne męzki i damski wysyfamy za 5 rb. 25 kop. z gwarcją, jeśli się tawar nie będzie podobał przyjmujemy napowrót i pieniądze zwracamy w całości. 1) 4) arsz. Angielskiego korutu na elegancji męzki kostjum, modnego wełnianego wyrobu najnowsze desenie, szerok. 2 ar. i 2) 3 arsz. korytu „Flora” modnego deseni, na całą damską suknie. Obydwaj odenki w ciemnych kolorach. Na żądanie wysyła się po tej samej cenie 2 męzkie lub 2 damskie kostjumy. Takie same 2 odenki, lecz lepszego gatunku 6 rb. 50 kop. Wysyła się za zalicz. poczt. bez zadat. Przesyłka 55 k. na Syberję 90 k. Przy zamów. 4-6h członków przesyłka na rach. fabryki Zapotrzeb. adresować: Skład Ekspedycyjny Bernsteina S-ka i Białystok-P-24. 2081 7-1

Browar Parowy w Niechcicach

ma zaszczyt donieść Szan. odbiorcom i konsumentom; że sprzedaż naszego z dobroci znanego piwa, istniejąca dotąd w składzie. p. S. Płomińskiego. od 1 Grudnia r. b. powierzoną została firmie.

J. Nadolny i A. Polak w Częstochowie

Skład i lodownia znajduje się do 1 stycznia 1911 r. na ulicy Małej № 16 zaś od 1 stycznia 1911 r. Aleja I № 3 w domu p. Moszkowskiego.

Prosimy uprzejmie, aby względy i uznanie, jakimi browar nasz był darzony dotychczas zostały zachowane i nadal dla nowych sprzedawców. Zarząd Dóbr i Fabryk „Niechcice przez Gorkowice 2153 12-2

Chrześcijański Hurtowy Skład Wyrobów Tabaczych

R. Pruszkowskiego

w CZĘSTOCHOWIE, Aleja II № 26 róg Teatralnej Telefon 143. Sprzedaje WYROBY TABACZNE DO SKLEPÓW i RESTAURACJI po cenach HURTOwych; specjalnie poleca w pełnym wyborze wyroby tańszej odno chrześcijańskiej polskiej fabryki Kalinowski & Pierzickowski „Noblesse” w Warszawie. TYTONIE i CYGARA WSZYSTKICH RENOMOWANYCH FABRYK STAŁE SĄ NA SKŁADZIE. Papierosnice szklane i metalowe. Portfele, portmonetki i woreczki.—Cygarniczy bursztynowe, oraz gily największej polskiej fabryki J. Marchelski w Warszawie

Magazyn Ubiorów Męskich R. TRAWIŃSKIEGO

zaopatrzone zostały w najświeższe materiały krajowe i zagraniczne z pierwszorzędných fabryk.

Na składzie FUTRA i CZAPKI.

II Aleja Nr. 24 i sze piętro od frontu. Telefon 381.

Centralna Stacja Elektryczna w Częstochowie

Oddział Instalacji

Poleca urządzenie instalacji oświetlenia elektrycznego, dostawę, ustawianie i wyłączenie elektromotorów po cenach najniższych.

Wszelkie artykuły elektro-techniczne stale na składzie. Projekt i koszt: rney bezpłatnie 670

Ból głowy i migrenę

natychmiast usuwa

MIGRENO-NERVOSIN

Bezwarunkowo pewny i nieszkodliwy roślinny środek. Zgadac w aptekach i składach aptecznych tylko oryginalnych proszków 10 k szt. Pudełko 1.20 k. 1845 100-6

Karmelki „Laxin”

D-ra Maks Heima

Doskonały środek przeczyszczający

w kształcie owocowych cukierków o przyjemnym smaku.

Oziębła skutecznie. są delikatne i nieszkodliwe.

Polecane przez lekarzy dla dzieci i dorosłych.

Pudełko (20 Szt.) 75 kop.

Donabyć w wszystkich aptekach i składach aptecznych Wystrzegać się naśladownictwa! Prawdziwe i świeże karmelki „Laxin” wyłącznie w zielonobiałych pudełkach.

Perfumy krajowe i zagraniczne w oryginalnych flakonach, na łyty i bez alkoholu, wedy kolońskie i kwiatowe, w ozdobnych flakonach, oraz mydła toaletowe w dużym wyborze. poleca skład apteczny

Wacława Orzeł III Aleja 46

Pokój

duży frontowy zaraz do wynajęcia. Cerkiewna Nr. 5 m. 6. 1398-3

Zaraz do wynajęcia pomieszczenie na warsztat lub skład rzeczy. Teatralna 66 1310 3-1

Do sprzedania

sklep spożywczy Ul. Mała 22 1306 1-1

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ: Kantor własny Częstochowa Aleja II Nr. 38—w Zawierciu księgarnia p. Z. Hubickiej, — w Rakowie p. Leon Piotrowski.

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 kop. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową, lub odosłaniem do domów.

Ceny ogłoszeń: Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40, po tekście k. 15, obok tekstu (nadesłane) k. 50, nekrologi k. 25, drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz. Najtańsze ogłoszenie k. 20

Ogłoszenia treści matrymonialnej o 50 procent drożej.